

VOORSTEL AAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: Jaarverantwoording 2020 en ontwerpbegroting 2022 Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)

Zaaknummer: 54316-2021

Datum: 1 juni 2021

Inleiding

Bij schrijven van 9 april 2021 biedt de Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN) ter kennisgeving de voorlopige jaarverantwoording (jaarverslag en jaarrekening) 2020 aan (bijlage 2). Daarnaast wordt conform de Gemeenschappelijke Regeling VRLN de ontwerpbegroting 2022 (bijlage 3) ter zienswijze aan uw raad voorgelegd. Vaststelling van de jaarverantwoording 2020 en de begroting 2022 is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van de VRLN op vrijdag 9 juli 2021.

Voorstel

Met dit raadsvoorstel en bijgevoegd raadsbesluit wordt u gevraagd kennis te nemen van de jaarverantwoording 2020 van de VRLN en in te stemmen met de voorgestelde zienswijze op de ontwerp begroting 2022 van de VRLN zoals opgenomen in de bij dit voorstel gevoegde brief (bijlage 5). Deze zienswijze wordt behandeld in de vergadering van de commissie Bestuur en Middelen van 21 juni 2021 en daarna, onder voorbehoud van instemming van uw raad tijdens de vergadering van 8 juli 2021, verzonden aan het bestuur van de VRLN.

De voorgestelde reactiebrief is op dat moment nog geen zienswijze van uw raad en daarom vindt op dat moment nog ondertekening door de burgemeester en gemeentesecretaris plaats. Na behandeling in de raadsvergadering van 8 juli 2021 zal dit worden aangepast.

Opbouw voorstel

In dit voorstel gaan we in op de belangrijkste punten uit de begroting 2022 waarna we besluiten met een voorstel over de op te nemen zaken in de voorgestelde zienswijze. Ditzelfde gebeurt daarna voor de jaarverantwoording.

Inleiding

Beleidsarme begroting los van kerntakendiscussie

De ontwerpbegroting 2022 is opgesteld op basis van de kaderbrief 2022. Begin dit jaar startte het AB van de VRLN met (de voorbereiding van) de kerntakendiscussie. Hierover informeerden zij uw raad bij schrijven van 8 april 2021 (bijlage 4). Op 5 juli 2019 besloot het AB tot het voeren van deze discussie over de wijze waarop op een passende manier antwoord gegeven kan worden op de vraag hoe de VRLN inhoud en vorm wil geven aan toekomstige taken en opgaven. De VRLN stelt nu voor de mogelijke (financiële) effecten van de kerntakendiscussie los te koppelen van de begroting 2022. De eerste consequenties van de verdere kerntakendiscussie zullen worden doorvertaald in een begrotingswijziging later dit jaar. De voorliggende ontwerpbegroting is mede daarom beleidsarm.

Ontwerp begroting 2022

Algemeen

In de begroting worden de door de het Algemeen Bestuur vastgestelde uitgangspunten voor het begrotingstraject gevolgd. De begroting is naast de kaderbrief gebaseerd op het begin vorig jaar vastgestelde beleidsplan 2020-2023. De kosten van de bestrijding van de coronapandemie worden vergoed door het Rijk en worden separaat verantwoord. Het resultaat hierop is in de jaarverantwoording neutraal meegenomen. De bestrijding van de pandemie heeft echter wel geleid tot her- prioritering en/ of uitstel van taken en bedrijfsprocessen. Daarnaast worden uit de bestrijding lessen getrokken.

De VRLN wil de uitgestelde taken en bedrijfsprocessen, mede gelet op het positieve resultaat, inhalen. Wij volgen dit proces kritisch en zijn benieuwd naar de invulling hiervan. In de ontwerpbegroting wordt dit met een investering weergegeven van € 694.000,- verdeeld over de posten brandweertzorg, crisisbeheersing en bedrijfsvoering.

Crisisbeheersing

De veiligheidsregio zorgt voor een platform voor de verschillende partijen in de crisisbeheersing. Zij draagt zorg voor een collectief beeld en analyse van risico's in de regio en voor (de inzet van) een gedegen voorbereide, vakbekwame, parate en professionele crisisorganisatie.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's

Tien jaar na de invoering van de Wet veiligheidsregio's heeft de evaluatiecommissie Wet Veiligheidsregio's onderzocht hoe de wet- en regelgeving uitpakt. In opdracht van de Minister van Justitie en Veiligheid is onderzocht of de wet aansluit bij de huidige maatschappelijke context. Ook is onderzocht of de wet voldoende is voorbereid op toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing in het algemeen. De centrale onderzoeksvraag van de evaluatie luidde: In hoeverre draagt de huidige Wet veiligheidsregio's bij aan de beheersing van risico's voor burgers en de aanpak van incidenten en crises en hoe sluit de wet aan op trends in crises, crisisbeheersing en brandweertzorg? In antwoord op deze vraag formuleerde de commissie een aantal conclusies en adviezen. Deze conclusies en aanbevelingen vormen een basis voor fundamentele wijzigingen in (crisis-) structuren, cultuur en focus voor de VRLN. Wij zijn verheugd te zien dat de VRLN de conclusies en aanbevelingen uit de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's als basis ziet voor de doorontwikkeling van crisisbeheersing in 2022. De VRLN ontwikkelt in 2021 de visie op een toekomstige crisisbeheersing in Limburg Noord, die in 2022 uitgewerkt wordt in formatie en taken. Dit dient echter budgetneutraal te gebeuren.

Brandweertzorg

Toekomstbestendige brandweertzorg

Maatschappelijke, technische, economische en juridische ontwikkelingen beïnvloeden de ontwikkeling van de brandweertzorg. Denk hierbij aan de uitdagingen om het vrijwilligersbestand op peil te houden, de gevolgen van de veranderende rechtspositie van de brandweervrijwilliger of het tweede loopbaanbeleid (medewerkers mogen maximaal 20 jaar werkzaam zijn in 24 uursdiensten). Bij vaststelling van de begroting 2020 (22525-2019) besloot het Algemene bestuur tot een investeringsplan om de knelpunten in de repressieve brandweertzorg te ondervangen. Dit leidt tot de gepland verhoging van de gemeentelijke bijdrage van in totaal € 220.000,-. Voor Roermond betekent dit komend jaar een verhoging in de gemeentelijke bijdrage van € 25.000,- .

Vooralsnog is er brede steun voor de richting waarin de brandweer in onze regio zich wil door ontwikkelen en kiest de VRLN voor een afgekaderde brandweezorg (zoals onder andere omschreven in de notitie brandweer 2030 en het concept brandweerorganisatieplan).

Gezondheid

De Coronapandemie heeft nog maar eens duidelijk gemaakt hoe belangrijk gezondheid is en dat extra aandacht voor gezondheidsbevordering nodig is. Ook heeft de crisis laten zien dat de kwetsbaren in onze omgeving het hardst worden geraakt. De aandacht voor kwetsbaren en kwetsbaarheid moet een plek krijgen in het meerjarenbeleidsplan en in de regionale en lokale preventieagenda. De wijze waarop dit vorm krijgt, is nog niet in de begroting VRLN verwerkt. Nauwe afstemming en samenwerking tussen de GGD en de gemeenten is hierbij van belang, hetgeen door de GGD is erkend.

De GGD heeft vanwege het beleidsarme karakter van de ontwerpbegroting financieel geen rekening gehouden met:

- Prenataal huisbezoek: de GGD stelt dat de gemeentelijke bijdrage wordt aangepast zodra de uitvoeringsvorm en de omvang in onze regio bekend zijn. Hierover vindt overleg tussen de gemeenten en de GGD plaats. Tot op heden heeft hierover geen overleg plaats gevonden. Tijd dringt, gezien gemeentelijke besluitvorming inzake meicirculaire 2021 en ingangsdatum per 1 januari 2022.
- Rijksvaccinatieprogramma: begroting VRLN is reeds opgehoogd met bedrag van € 94.000 terwijl gemeenten pas bij meicirculaire 2021 gecompenseerd worden.
- Geïnformeerde toestemming voor vaccineren: naar verwachting wordt in de meicirculaire aan gemeenten gevraagd om de techniek voor het "informed consent" nog dit jaar mogelijk te laten maken door de instelling die voor de gemeente de JGZ uitvoert (inclusief de toekenning van financiële middelen in het gemeentefonds).

De nieuwe verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdragen in de kosten van de jeugdgezondheidszorg is wel opgenomen in de ontwerpbegroting. Voor Roermond resulteert dit in een lagere bijdrage van € 7000,- voor komend jaar. Voor alle bovengenoemde ontwikkelingen en de nog te verwachten uitbreidingen van het Rijksvaccinatieprogramma geldt dat de extra gemeentelijke bijdrage aan de GGD nooit hoger mag zijn dan de te ontvangen compensatie in het gemeentefonds (dus budgetneutraal). We zien ten slotte geen rol voor GGD weggelegd ten aanzien van het thema zorg en veiligheid.

Financiële ontwikkelingen

Nieuw voor oud

De VRLN beoogt de uitdagingen waarvoor de organisatie gesteld wordt zo veel als mogelijk budgetneutraal op te vangen. Nieuw beleid voor oud is Leidend. Een principe wat we ondersteunen en nauwgezet volgen in een tijd waarin onze gemeentelijk begroting onder druk staat.

Weerstandsvermogen

Om het tekort op het weerstandsvermogen weg te werken heeft het Algemeen Bestuur d.d. 7 juli 2017 besloten om de gemeentelijke bijdrage ingaande 2018 gedurende 4 jaar op te hogen met € 152.500 per jaar (gemiddeld € 0,30 per inwoner per jaar) ter aanvulling van de Algemene Reserve. Met dien verstande dat positieve resultaten die in deze periode van 4 jaar worden behaald, in mindering gebracht worden op de bijdrage van het volgende jaar. Uit de nu voorliggende begroting 2022 is af te leiden dat met de laatste storting van € 152.500 in 2021 het weerstandsvermogen op peil is. In de begroting staat dan ook dat er vanaf 2022 geen extra bijdragen nodig zullen zijn om het weerstandsvermogen op peil te brengen.

Stijging van loon -en materiële kosten

Zover kostenontwikkelingen als gevolg van prijs en loonstijgingen niet kunnen worden toegekend aan derden wordt voorgesteld deze door te belasten in de gemeentelijke bijdrage. In de ontwerpbegroting neemt de VRLN een indexatie van 1,4% stijging van de loonkosten mee, op basis van de Macro Economische Verkenning (MEV), verrekening vindt achteraf plaats. Voor dit moment leidt deze autonome ontwikkeling echter tot een stijgende gemeentelijke bijdrage van € 545.000,- , wat voor Roermond een stijging van € 65.000,- betekent. Voor de ontwikkeling van de materiële kosten wordt de index Materiële Overheidsconsumptie uit de MEV toegepast, waarvan een bedrag van € 330.000,- wordt doorbelast in de gemeentelijke bijdrage, waarvan € 40.000,- voor rekening van Roermond.

Financieel advies

Bovengenoemde mutaties en aanvullingen resulteren in een toename van de gemeentelijke bijdrage (tabel 1). Voor Roermond betekent dit een toegenomen bijdrage van € 74.000,- ten opzichte van 2020. Die ruimte biedt onze lokale begroting echter niet. Gelet op het grotendeels autonome karakter van deze ontwikkelingen en de argumentatie voor de toenemende kosten is de verhoging van de gemeentelijke bijdrage uitlegbaar maar onwenselijk. In lijn met de uitgangspunten van onze eigen begroting zal de kostenontwikkeling van loon-en prijsstijgingen moeten worden opgevangen in de bestaande begroting van de VRLN. Vanuit financieel oogpunt kunnen we daarom niet instemmen met de verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Uitzondering hierop vormt de ophoging ten behoeve van het investeringsplan om de knelpunten in de repressieve brandweerzorg te ondervangen. Hier stemde uw raad mee in bij vaststelling van de begroting 2020 (22525-2019). We zien graag dat de VRLN een alternatieve financiering zoekt voor de toegenomen kosten.

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage (tabel 1).

Gemeentelijke bijdragen									(bedragen in duizenden euro's)				
Gemeente	Aantal inwoners peildatum 1-1-2021	Bijdragen 2021	Loonkosten-stijging 2022 1,4%	Materiële kosten-stijging 2022 1,5%	BRW-plan 2020-2023 Jaarschijf 2022	Wegvallen toevoeging reserve i.v.m. weerstands-vermogen	Uitbreiding RVP	Verdeel-sleutel JGZ ingroei effect 25%	Bijdragen 2022	Bijdragen 2023	Bijdragen 2024	Bijdragen 2025	
Beesel	13.448	1.446	14	8	5	-4		2	-18	1.452	1.420	1.365	1.291
Bergen	13.111	1.569	15	9	6	-4		3	-9	1.588	1.577	1.551	1.516
Echt-Susteren	31.744	3.329	31	19	13	-9		5	-1	3.388	3.398	3.396	3.393
Gennep	17.038	1.966	19	11	7	-5		3	7	2.009	2.029	2.050	2.078
Horst aan de Maas	42.497	4.814	45	28	19	-13		8	-10	4.891	4.888	4.858	4.819
Leudal	36.046	3.943	37	23	16	-10		6	1	4.015	4.030	4.032	4.034
Maasgouw	23.947	2.485	23	14	11	-7		4	9	2.540	2.568	2.595	2.632
Mook en Middelaar	7.910	523	5	3	3	-1	n.v.t.	n.v.t.	532	534	534	534	
Nederweert	17.169	1.794	17	10	7	-5		3	0	1.826	1.831	1.831	1.831
Peel en Maas	43.658	4.620	44	26	17	-12		8	-25	4.677	4.641	4.565	4.464
Roerdalen	20.602	2.126	20	12	9	-6		3	12	2.176	2.207	2.242	2.288
Roermond	58.806	6.937	65	40	25	-18		11	-7	7.053	7.060	7.039	7.011
Venlo	101.985	11.971	113	68	43	-32		20	14	12.198	12.262	12.303	12.358
Venray	43.706	4.845	46	28	19	-13		8	3	4.935	4.956	4.965	4.976
Weert	50.017	5.432	51	31	21	-14		9	25	5.555	5.623	5.698	5.798
Totaal	521.684	57.798	545	330	220	-153	94	0	58.834	59.024	59.024	59.024	

Zienswijze begroting 2022

In voorliggende begroting is bestuurlijke besluitvorming over de kerntakendiscussie nog niet voorzien. De kerntakendiscussie vindt plaats in een tijdsgewricht waarin een "window of opportunity" ontstaat

voor een "koerswijziging/ herinrichting" waarin het fundament gelegd wordt voor een toekomstbestendige veiligheidsregio. Dit "window of opportunity" ontstaat onder andere door;

- Het verschijnen van het evaluatierapport van de wet op de veiligheidsregio's;
- Het onlangs vastgestelde beleidsplan 2020-2023 van de VRLN;
- De aanhoudende "Corona crisis" die ons veel inzichten en nieuwe "lessons learned" oplevert (toepasbaar in brede zin);
- De vaststelling van de toekomstagenda bevolkingszorg 2020-2024.

Wij verzoeken de VRLN de grootst mogelijke transparantie na te streven in het proces tot een herijking van structuren, taken en doelstellingen zodat draagvlak voor gemaakte keuzes ontstaat en daarnaast gehoor wordt gegeven aan veel gehoorde kritiekpunten vanuit gemeenteraden en samenleving; Het gebrek aan (ervaren) grip op de gemeenschappelijke regeling en de VRLN als 'black-box'.

Daarnaast vragen we aandacht voor het voorop stellen van de maatschappelijke opgave waarvoor de VRLN zich in de huidige context, met inachtneming van wettelijke taken, gesteld ziet.

Structuurwijzigingen en/ of bedrijfswijzigingen dienen daaraan ondersteunend te zijn en geen doel op zichzelf. Gelet op het aanwezige draagvlak voor de richting waarin de brandweezorg zich ontwikkelt vragen we hier rekening mee te houden in de te voeren kerntakendiscussie. Noodzakelijke ontwikkelingen, zoals vaststelling van het brandweerorganisatieplan, kunnen zo doorgang vinden.

We zien dat de VRLN de laatste jaren lokale gemeenten zowel ambtelijk als bestuurlijk beter betrekt bij beleidsvorming en macro ontwikkelingen. Dit gebeurt echter vooral achteraf, nadat mogelijke oplossingen voor knelpunten al bedacht zijn. We verzoeken de VRLN meer te komen tot "co-creatie" in plaats van de nu ervaren klantrelatie. Vroegtijdig betrekken van zowel gemeenteraden als gemeentelijke adviseurs op alle niveaus kan dit proces verbeteren.

Ten slotte willen we het AB van de VRLN benadrukken dat toekomstige ontwikkelingen, eventueel nieuw beleid en de consequenties van de uitkomst van de kerntakendiscussie niet mag leiden tot een aanvullende gemeentelijke bijdrage.

Toelichting jaarrekening 2020

Het jaar 2020 is afgesloten met een voordelig resultaat van € 3.072.000,- dit resultaat wordt voor een groot deel veroorzaakt door de vrijval van de voorzieningen voor groot onderhoud. Dit is een boekhoudkundige meevaller waarvan het Algemeen Bestuur voorstelt een reserve te vormen van hetzelfde bedrag voor de genoemde voorzieningen. Los van deze correctie en het incidentele CAO voordeel wat terug gestort wordt aan de gemeenten (besloten door het AB in dec '20) resteert een positief saldo van € 1,262 miljoen positief.

Het Dagelijks Bestuur is voornemens dit positief saldo op twee manieren te reserveren. Allereerst om werk wat is blijven liggen door de bestrijding van de coronapandemie in te halen en hiervoor een bedrag van 694000,- euro te reserveren. Daarnaast is de geplande transitie binnen de VRLN in 2020 niet opgestart, waarvoor voorgesteld wordt een bedrag van 442.000,- te reserveren.

Accountantscontrole

De accountantscontrole heeft plaatsgevonden en de accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven voor getrouwheid en rechtmatigheid.

Reactie jaarverantwoording 2020

We zien graag meer duiding bij de zaken uit de taakstelling die niet optimaal zijn ingevuld/ zijn blijven liggen het afgelopen jaar. De argumentering over keuzes hierin en de mogelijke effecten van het uitstellen en/ of niet uitvoeren van taken met bijbehorende risico's ontbreken. We zien graag meer transparantie in deze overwegingen waardoor we automatisch werken aan een vorm van co-creatie.

Communicatie en participatie

Na behandeling in de commissie- en raadsvergadering wordt de zienswijze verstuurd naar het Algemeen Bestuur van de VRLN.

Uitvoering en evaluatie

De vaststelling van de jaarverantwoording 2020 en begroting 2022 is voorzien in de vergadering van het Algemeen bestuur van de VRLN op 9 juli 2021.

Burgemeester en wethouders van Roermond,

De secretaris,

De burgemeester,

ir. J.A.G.M. van Aaken

M.J.D. Donders – de Leest

Ter inzage:

Bijlage(n):

1. Financiële gevolgen ontwerpbegroting
2. Aanbiedingsbrief en ontwerpbegroting 2022
3. Aanbiedingsbrief en voorlopige jaarverantwoording 2020
4. Brief "kerntakendiscussie".
5. Concept zienswijze